

KARA KİTAP'A MUHAYYEL BİR YOLCULUK

Kitap, Orhan Pamuk'un **Selçuk Demirel**'e yönelttiği, "**Selçuk Demirel**, sen surat okumayı bilir misin?" sorusuyla başlıyor. Bu kitabı birlikte düşündüklerini ifade eden Pamuk, yazının devamında kitabın macerasına değiniyor. Sevdiğim filmlerin kamera arkası görüntülerini nasıl seviyor ve merak ediyorsam; sevdiğim yazarların **kitaplarını** ve yazım serüvenlerini de daima ilgiyle takip etmişimdir.

Okumak aynanın içine bakmaktır; aynanın arkasındaki sırrı bilenler öteki tarafa geçerler, harflerin sırrından haberdâr olmayanlar ise bu dünya içinde kendi yüzlerinin yavanlığından başka bir şey bulamazlar.

Orhan Pamuk / **Kara Kitap**

Ahmet Mithat Efendi, *Müşahadat* isimli eserinde bir yazar olarak romana girip, romanın tüm yazım serüvenine hem romanın karakterlerini hem de okuru dâhil ediyordu. Orhan Pamuk'un *Masumiyet Müzesi* kitabının melankolik kahramanı Kemal de kitabın içerisine genç bir romancı olarak dâhil olan Orhan Pamuk'a o çok hüznü hikâyesini yazdırıyordu. Beni bir okur olarak kendi serüvenine dâhil ettiği için, ilgimi çekmişti **kitap**, bu **kitapta** da yazarın notlarına bir ressamın gözüyle tanıklık ediyor olmak ilgi çekici, en nihayetinde bu kitabın da arka planına tanıklık ediyoruz.

Pamuk'un giriş yazısını bitirirken sarf ettiği sözler ise hayli ilginç: "Keşke ben de ressam olsaydım; yazıyla değil çizgiyle, boyalarla ifade etseydim kendimi. Bu düşünce ve pişmanlık da var bu kitabın kalbinde." Bu sözlerden sonra Pamuk, okura kitabın bir solukta bitirilmesini salık veriyor ve "kelimelerin ve resimlerin ruhunun aynı olduğuna inanan" biri yazar diğeri ressam iki **sanatçının** macerasına çağırıyor okuru.

Orhan Pamuk'un önsözünden sonra: "İnsanın yalnızca kendisi olabilmesinin bir yolu var mıdır acaba?" sözüyle giriş yapıyor **Selçuk Demirel**. Orhan Pamuk'un *Kara Kitap*'ından el yazıları ve **Selçuk Demirel**'in resimleriyle akıp giden anlara tanıklık ediyoruz. **Selçuk Demirel**, **kitapta** yeniden bir hikâye kuruyor adeta. *Kara Kitap*'ta gördüğü imgelem ve hayal yüklü kelimelerin, cümlelerin izini sürüyor; bu bakımdan **kitap**, hem okur için hem de **Selçuk Demirel** için, *Kara Kitap*'ın yeniden okuma denemesi. Kitabı bir ressamın gözünden yeniden okumak, roman ve resim **sanatlarının** birbirine nasıl bu denli yakın olduklarını kanıtıyor, belki de bu yüzden Orhan Pamuk, "Keşke ben de ressam olsaydım." diyor. **Selçuk Demirel** ise, yine *Kara Kitap*'la veriyor cevabını Pamuk'a: "...Çünkü hiçbir şey hayat kadar şaşırtıcı olamaz. Yazı hariç. Yazı hariç. Evet tabii, tek teselli yazı hariç." Eserin **Selçuk Demirel** gibi usta bir ressamın elinden çıkması onu özgün kılan yanlardan biri. **Kitap** için, usta bir ressamın kaleminden *Kara Kitap*'a muhayyel bir yolculuk dersek, yanlış olmaz.

İsmet Özel de evvela ressam olmak için çıkmıştı yola. Fakat resim

sanatı, bir maliyet meselesi olduğu için şair olmuştu. Tevfik Fikret, **Metin Eloglu**, Bedri Rahmi, İlhan Berk aynı zamanda ressam olan şairlerden yalnızca birkaçı... Sözgelimi Şeyh Galip, "Gâh kar yağıyordu, gâh karanlık." Derken bir ressamın muhayyel gücüne sahipti. **Selçuk Demirel** de bunu fark etmiş ve bu mısraın da resmini çalışmış.

Selçuk Demirel kitaba, "İnsanın yalnızca kendisi olabilmesinin bir yolu var mıdır acaba?" cümlesiyle giriş yapıyordu, kitabın devamında gelen **Selçuk Demirel** resimleri, *Kara Kitap*'ın izinde bir kendilik arayışının da yansımaları. Bunu fark ettiğinizde "bir süre sonra aramak bulmaktan daha önemli bir iş olup" çıkıyor ve sonunda şu cümleye varıyor: "Ne kadar kalabalığız hepimiz, ne kadar acıklıyız hepimiz; ne kadar çaresiziz çoğumuz!" Anlatmaktan vazgeçmeden, anlatılamaz diye başlıyordu yıllar evvel okuduğum bir **kitap**... **Selçuk Demirel** ve Orhan Pamuk'un **kitaptaki** meselesi de bu. Çünkü: "Ancak, anlatacak hiçbir şeyi kalmadığında insan kendisi olmaya iyice yaklaşmış demektir," **Selçuk Demirel**'in yüz ve göz imgeleriyle süregelen kendilik arayışının sonu, belki de bir bulamayışa varıyor. "Bilmemek, bilmekten iyidir." diyordu Asaf Halet, kim bilir, belki de bulamak da bulmaktan iyidir... ■

Sen Surat Okumayı Bilir Misin?
Selçuk Demirel
Yapı Kredi Yayınları